

De “Prix de Rome” gipsen van de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten van Antwerpen: Originele beelden in een didactische collectie

De Koninklijke Academie voor Schone Kunsten van Antwerpen (°1663) herbergt een uitgebreide gipscollectie van meer dan 200 stuks. Het gaat om afgietsels van zowel iconische beelden, reliëfs, bustes en architectuurfragmenten uit diverse kunsthistorische periodes, als om afgietsels van anatomische modellen, die als didactisch materiaal in het kunstonderwijs dienden. Daarnaast is er op de academie ook een unieke collectie originele gipsen bewaard gebleven: de winnende sculpturen van de Prijs van Rome. De “Prix de Rome” was een aanmoedigingswedstrijd voor jonge kunstenaars en architecten, vooreerst georganiseerd aan de academie van Parijs en vanaf het begin van de 19^e eeuw ook ingericht in academies elders in Europa, zo ook in Antwerpen. De winnaar kreeg de kans om gedurende 4 jaar zijn artistieke opleiding te voltooien in Italië, en bij uitstek in Rome. In Antwerpen vond deze wedstrijd plaats tussen 1819 en 1921, initieel om de twee jaren en vanaf 1846 jaarlijks. Deze prestigieuze prijs was aanvankelijk uitsluitend gewijd aan schilderkunst, en werd later uitgebreid met een wedstrijd voor beeldhouwkunst, bouwkunst en graveerkunst. Door de jarenlange organisatie van dit concours in Antwerpen kwam er een bijzondere verzameling jeugdwerken van kunstenaars tot stand. In de collectie van de Antwerpse academie zijn vandaag 16 van de 23 originele gipsen bewaard. De collectie, die onder meer werken van Joseph Geefs, Julien Dillens en Jules Lagae omvat, weerspiegelt op unieke wijze de artistieke en pedagogische visie zoals die in de 19e en vroeg 20e-eeuwse academies werd gecultiveerd. De prijswinnaars kregen ook de opdracht om tijdens hun reis één klassiek werk uit de Italiaanse collecties te kopiëren voor de Academie.

Deze paper kadert in een lopend onderzoeksproject naar de inhoud en de erfgoedwaarde van de collectie bewaard op de campus van de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten van Antwerpen en de Faculteit Ontwerpwetenschappen van de Universiteit Antwerpen. We onderzoeken hoe de collectie vandaag op organische wijze wordt gebruikt en hoe de “gebruikers” en erfgoedgemeenschappen tegen deze beelden aankijken. De eerste stap is onderzoeken hoe deze collectie zich heeft gevormd. Het rijke Prix de Rome archief, met de wedstrijd- en reisverslagen en persoonlijke communicatie van de kunstenaars geeft een unieke inkijk in het ontstaan van deze unieke collectie originele kunstenaarsgipsen in de context van een typisch 19de-eeuwse didactische plaastercollectie.

Hélène Verreyke, Assistant Professor Heritage and Museum Studies, Antwerp University,
Helene.Verreyke@uantwerpen.be

Tine D'haeyere, project employee ‘Collection Campus Mutsaard’, Antwerp University,
Tine.Dhaeyere@uantwerpen.be